

KARTA PRZEDMIOTU

Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów: Dietetyka
Forma studiów: stacjonarne
Stopień studiów: licencjackie
Rok akademicki: 2024/2025

Dietetyka pediatryczna	
NAZWA PRZEDMIOTU	Dietetyka pediatryczna
LICZBA PUNKTÓW ECTS	12 (w tym po 4 ECTS/semestr)
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	Prof. dr hab. med. Mikołaj Spodaryk mgr inż. Małgorzata Sowuła
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	Prof. dr hab. med. Mikołaj Spodaryk
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	60
KONWERSATORIA	10
ĆWICZENIA	30
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Przekazanie studentom wiedzy dotyczącej rozwoju dziecka, z charakterystyką poszczególnych okresów życia, wraz z analizą dojrzewania przewodu pokarmowego. Nauczenie, że dziecko nie jest miniaturą człowieka dorosłego – ma inne potrzeby i możliwości żywieniowo-metaboliczne oraz wynikające z tego modele żywienia.
CEL 2	Zwrócenie uwagi na role programowania żywieniowego w profilaktyce niezakaźnych chorób przewlekłych. Omówienie najczęstszych błędów metabolicznych, chorób genetycznie uwarunkowanych i innych stanów patologicznych wymagających specjalnych warunków żywienia i diet.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	
MW1	Zna etapy rozwoju dziecka i potrafi scharakteryzować kamienie milowe rozwoju. Rozumie i potrafi scharakteryzować poszczególne etapy rozwoju dziecka (EUK6_W1, EUK6_W5, EUK6_W8, EUK6_W11)
MW2	Student zna i stosuje normy żywieniowe w poszczególnych grupach wiekowych u dzieci. (EUK6_W5)

Dietetyka pediatryczna

MW3	Posiada podstawową wiedzę dotyczącą kliniki jednostek chorobowych w pediatrii ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewodu pokarmowego u dzieci (EUK6_W1, EUK6_W2, EUK6_W5, EUK6_W7, EUK6_W9, EUK6_W11, EUK6_W12).
MW4	Zna wpływ chorób układu pokarmowego, krążenia, oddychania, kostnego, rozrodczego i nerwowego a także chorób nowotworowych i zakaźnych na stan odżywienia dziecka (EUK6_W1, EUK6_W5, EUK6_W7, EUK6_W9, EUK6_W11, EUK6_W12).
MW5	Potrafi określać pozytywne i negatywne oddziaływanie składników pokarmowych i używek na organizm ludzki oraz zna pozytywne i negatywne oddziaływanie składników antyodżywczych występujących w pokarmach i ich wpływ na zdrowie człowieka (EUK6_W2, EUK6_W5, EUK6_W8, EUK6_W11).
MW6	Zna znaczenie testów przesiewowych w diagnostyce wrodzonych błędów metabolicznych oraz zasady ich ew. leczenia (EUK6_W2, EUK6_W7, EUK6_W8, EUK6_W12).
MW7	Zna zasady postępowania dietetycznego w ostrych i przewlekłych biegunkach, chorobie trzewnej oraz mukowiscydozie (EUK6_W2, EUK6_W7, EUK6_W8, EUK6_W12).
MU1	Potrafi opracować indywidualny sposób żywienia i przedstawić go, jako jadłospis (karta dietetyczna) także w przypadkach współistnienia chorób upośledzających funkcje przewodu pokarmowego i zaburzeniach metabolizmu (EUK6_U1, EUK6_U2, EUK6_U3, EUK6_U10).
MU2	Samodzielnie planuje szczegółowy plan żywienia dziecka w różnym okresie jego rozwoju zgodnie z aktualnym stanem wiedzy. Wyjaśnia zasady żywienia dzieci opiekunom i rodzicom (EUK6_U1, EUK6_U3, EUK6_U4, EUK6_U5, EUK6_U10).
MU3	Zna i rozumie znaczenia wyników badań laboratoryjnych, potrafi je wykorzystać w planowaniu i optymalizacji żywienia pacjenta. Posiada umiejętności modyfikowania jadłospisu w oparciu o stwierdzone nieprawidłowości w badaniach dodatkowych (EUK6_U10, EUK6_U11).
MK1	Potrafi nawiązać kontakt z dzieckiem i jego opiekunami, wyjaśnia zasady żywienia dzieci opiekunom i rodzicom. Wie kiedy zwrócić się o pomoc do innych specjalistów oraz potrafi uwzględnić zalecenia w opracowywanym jadłospisie dziecka (EUK6_KS1, EUK6_KS2, EUK6_KS3).

WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 Student zna: zasady racjonalnego żywienia, role poszczególnych składników w żywieniu człowieka oraz konsekwencje ich niedoborów i nadmiarów, Zna pojęcia norm żywieniowych i modelowych racji, potrafi je zastosować w żywieniu ludzi
- 2 Zna podstawowe role poszczególnych układów w organizmie człowieka ze szczególnym uwzględnieniem przewodu pokarmowego
- 3 Zna podstawy anatomii i fizjologii człowieka oraz podstawy biochemii ogólnej i klinicznej

Dietetyka pediatryczna

TREŚCI PROGRAMOWE

SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH

WYKŁAD 1	Podział życia człowieka na okresy. Okres rozwoju wewnątrzłonowego, znaczenie medycyny perinatalnej. Czynniki wpływające na rozwój płodu.
WYKŁAD 2	Okres noworodkowy – podział noworodków pod względem czasu trwania ciąży, oraz masy ciała. Adaptacja do życia zewnątrzłonowego.
WYKŁAD 3	Rozwój i fizjologia dziecka w I roku życia. Zasady żywienia noworodka i niemowlęcia. Znaczenie i właściwości pokarmu naturalnego w żywieniu noworodka i niemowlęcia. Przeciwwskazania do karmienia piersią. Schemat żywienia dzieci nie karmionych pokarmem naturalnym. Żywienie wcześniaków i dzieci z niską masą urodzeniową Część 1
WYKŁAD 4	Rozwój i fizjologia dziecka w I roku życia. Zasady żywienia noworodka i niemowlęcia. Znaczenie i właściwości pokarmu naturalnego w żywieniu noworodka i niemowlęcia. Przeciwwskazania do karmienia piersią. Schemat żywienia dzieci nie karmionych pokarmem naturalnym. Żywienie wcześniaków i dzieci z niską masą urodzeniową Część 2
WYKŁAD 5	Teoria Barkera – programowanie żywieniowe zdrowia. Znaczenie prawidłowego żywienia z uwzględnieniem karmienia pokarmem naturalnym oraz adekwatnego do okresów krytycznych i wieku dziecka. Część 1
WYKŁAD 6	Teoria Barkera – programowanie żywieniowe zdrowia. Znaczenie prawidłowego żywienia z uwzględnieniem karmienia pokarmem naturalnym oraz adekwatnego do okresów krytycznych i wieku dziecka. Część 2
WYKŁAD 7	Teoria programowania żywieniowego Barkera w praktyce – przewlekłe nieinfekcyjne choroby wieku dojrzałego, jako spadek po okresie dziecięcym
WYKŁAD 8	Etiologia i symptomatologia biegunki ostrej i jej następstw – odwodnienie, zaburzenia elektrolitowe i równowagi kwasowo-zasadowej. Żywienie w biegunce ostrej. Część 1
WYKŁAD 9	Etiologia i symptomatologia biegunki ostrej i jej następstw – odwodnienie, zaburzenia elektrolitowe i równowagi kwasowo-zasadowej. Żywienie w biegunce ostrej. Część 2
WYKŁAD 10	Biegunka przewlekła u dzieci. Definicja, etiologia i patomechanizm biegunki przewlekłej. Znaczenie zaburzeń trawienia, wchłaniania i motoryki przewodu pokarmowego w etiologii biegunek przewlekłych
WYKŁAD 11	Biegunka przewlekła u dzieci. Znaczenie zaburzeń trawienia – niedobór enzymów trzustkowych na podstawie obrazu klinicznego Mukowiscydozy, Zespołu Schwachmanna-Diamonda i Zespołu Pearsona. Zasady postępowania żywieniowego
WYKŁAD 12	Biegunka przewlekła u dzieci. Znaczenie zaburzeń wchłaniania – pierwotne zespoły wchłaniania jelitowego, zespół krótkiego jelita, choroba trzewna.

Dietetyka pediatryczna

WYKŁAD 13	Choroba trzewna – Celiakia, przyczyna, podział kliniczny z uwagi na wiek wystąpienia oraz obraz kliniczny. Symptomatologia choroby trzewnej, zasady diagnostyki i postępowania terapeutycznego. Znaczenie nieprzestrzegania diety.
WYKŁAD 14	Wrodzone błędy metaboliczne. Podstawy rozpoznania, diagnostyka, leczenie. Część 1
WYKŁAD 15	Wrodzone błędy metaboliczne. Podstawy rozpoznania, diagnostyka, leczenie. Część 2
WYKŁAD 16	Wrodzone błędy metaboliczne. Podstawy rozpoznania, diagnostyka, leczenie. Część 3
WYKŁAD 17	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej. Krzywica, tężyczka. Rola wit.D3
WYKŁAD 18	Zaburzenia odżywiania u dzieci. Część 1 – otyłość i dziecięcy zespół metaboliczny X
WYKŁAD 19	Zaburzenia odżywiania u dzieci Część 2 – jadłowstręt psychiczny i bulimia
WYKŁAD 20	Zaburzenia odżywiania u dzieci Część 3 – zasady dietoterapii u dziecka otyłego, oraz leczenie żywieniowe w przypadku skrajnego wyniszczenia
WYKŁAD 21	Żywnienie dziecka w wieku przedszkolnym – szkolnym.
WYKŁAD 22	Alergie pokarmowe – zasady żywienia eliminacyjnego. Diety eliminacyjne – hipoalergenowe i hipoantygenowe
ĆWICZENIE 1	Żywnienie pokarmem naturalnym a żywnienie mieszankami modyfikowanymi. Znaczenie i zakres modyfikacji mleka krowiego.
ĆWICZENIE 2	Potrzeby żywieniowe wcześniaków i dzieci z niską masą urodzeniową. Preparaty żywieniowe. Asortyment i wartość odżywcza preparatów mlecznych i bezmlecznych w żywieniu zdrowych niemowląt
ĆWICZENIE 3	Schemat żywienia niemowląt. Fizjologiczne uwarunkowania uzupełniania diety niemowlęcia o produkty dodatkowe.
ĆWICZENIE 4	Choroba trzewna. Dobór produktów i potraw w diecie bezglutenowej. Planowanie diety w Celiakii u dzieci w różnym wieku Część 1
ĆWICZENIE 5	Choroba trzewna. Dobór produktów i potraw w diecie bezglutenowej. Planowanie diety w Celiakii u dzieci w różnym wieku Część 2
ĆWICZENIE 6	Profilaktyka żywieniowa hipowitaminoz i niedokrwistości u dzieci. Żywnienie dziecka niedożywionego.. Możliwości urozmaicenia i suplementacji diety.
ĆWICZENIE 7	Planowanie diety u dziecka niedożywionego na przykładzie jadłowstrętu psychicznego i bulimii

Dietetyka pediatryczna	
ĆWICZENIE 8	Planowanie diety u dziecka otyłego, zasady redukcji masy ciała
ĆWICZENIE 9	Zasady planowania diet indywidualnych w cukrzycy u dzieci. Rodzaje bolusów insulinowych przy leczeniu CPWI. . Część 1
ĆWICZENIE 10	Planowanie indywidualnej diety w cukrzycy u dzieci Część 2
ĆWICZENIE 11	Jak poprawić apetyt u dziecka? Zasady postępowania dietetycznego przy wymiotach. Produkty zalecane i przeciwwskazane.
ĆWICZENIE 12	Alergie pokarmowe – zasady żywienia eliminacyjnego. Planowanie diety w wybranych przykładach alergii u dzieci w różnym wieku Część 1
ĆWICZENIE 13	Alergie pokarmowe – zasady żywienia eliminacyjnego. Planowanie diety w wybranych przykładach alergii u dzieci w różnym wieku Część 2
ĆWICZENIE 14	Dobór produktów i potraw w wybranych chorobach wątroby, trzustki na przykładzie mukowiscydozy i chorobach metabolicznych – fenyloketonuria, galaktozemia
METODY DYDAKTYCZNE	
M1	Wykłady
M2	Prezentacje multimedialne
M3	Studium przypadku
M4	Analiza problemu klinicznego i praktyczne opracowanie planu postępowania
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	100 godz. w tym wykłady – 60 godz.; ćwiczenia – 30 godz. , konwersatoria – 10 godz.
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie do zajęć, studiowanie zalecanej literatury 60 godz. Opracowanie wyników i planów żywienia 40 godz. Przygotowanie do egzaminu 100 godz.
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU	300 godz.
REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA	
Wszystkie zajęcia są obowiązkowe.	
METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW	

Dietetyka pediatryczna

W ZAKRESIE WIEDZY	Test wielokrotnego wyboru
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	Kolokwium sprawdzające Samodzielne opracowanie planu żywienia dziecka. Pozytywna ocena z ćwiczeń jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	Merytoryczna aktywność na zajęciach
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	Prace śród-semesterne i semestralne
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Egzamin testowy wielokrotnego wyboru

KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ

NA OCENĘ 3,0	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego pozytywnie uzyskanie 50% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 3,5	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego pozytywnie uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 4,0	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego na ocenę 4.0 uzyskanie 70% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 4,5	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego na ocenę min. 4.0 uzyskanie 80% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 5,0	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego na ocenę 5.0 uzyskanie 85% prawidłowych odpowiedzi.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. H. Ciborowska, A. Rudnicka: Żywnienie zdrowego i chorego człowieka, Warszawa, 2020, PZWL
2. A. Banaszekiewicz, A. Radzikowski: Pediatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Wydawnictwo medipage 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Ł. Obrycki, A. Dobrzańska: Wprowadzenie do pediatrii. Media Press. Warszawa 2022
2. M. Spodaryk, E. Gabrowska: Wiem co je moje dziecko, Kraków, 2012, Wydawnictwo Literackie
3. M. Spodaryk: Podstawy leczenia żywieniowego u dzieci, Kraków, 2001, Wydawnictwo UJ